

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 février 2020

PROPOSITION DE LOI**modifiant le Code pénal, visant à
combattre le “revenge porn”****AMENDEMENTS**

Voir:

Doc 55 **0101/ (S.E. 2019):**
001: Proposition de loi de Mme Matz.
002 à 005: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 februari 2020

WETSVOORSTEL**tot wijziging van het Strafwetboek,
teneinde wraakporno te bestrijden****AMENDEMENTEN**

Zie:

Doc 55 **0101/ (B.Z. 2019):**
001: Wetsvoorstel van mevrouw Matz.
002 tot 005: Amendementen.

01475

N° 13 DE MM. **CROMBEZ ET SEGERS**
(sous-amendement à l'amendement n° 8)

Art. 3

Dans le c), remplacer le paragraphe 3 proposé par ce qui suit:

“§ 3. L’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes peut ester en justice pour toute infraction visée aux § 1er et 2, avec l’accord de la victime.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement tend à préciser que l’Institut pour l’égalité des femmes et des hommes peut ester en justice pour toute infraction visée à l’article 371/1 du Code pénal.

Nr. 13 VAN DE HEREN **CROMBEZ EN SEGERS**
(subamendement op amendement nr. 8)

Art. 3

In de bepaling onder c), de voorgestelde § 3 vervangen als volgt:

“§ 3. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen kan in rechte optreden voor elk misdrijf bedoeld in paragrafen 1 en 2, met toestemming van het slachtoffer.”

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe duidelijk te maken dat het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen in rechte optreden kan bij elk misdrijf zoals bedoeld in artikel 371/1 Sw.

John CROMBEZ (sp.a)
Ben SEGERS (sp.a)

N° 14 DE MMES **DILLEN ET BURY**
(sous-amendement à l'amendement n° 8)

Art. 3

Dans le b), dans l'alinéa proposé, remplacer les mots "Le coupable" par les mots "Celui".

JUSTIFICATION

Le Livre 2 du Code pénal traite des infractions et de leur répression en particulier.

Il revient au tribunal d'apprécier en dernier ressort si les conditions de la ou des qualification(s) d'une infraction donnée sont réunies et, le cas échéant, de remédier et/ou de sanctionner. Le tribunal doit donc se prononcer sur la culpabilité.

Dans cette optique, il n'appartient pas au législateur d'anticiper la décision du tribunal.

Le législateur détermine objectivement la prévention et les qualifications auxquelles une infraction doit répondre pour être considérée comme telle.

Nr. 14 VAN DE DAMES **DILLEN EN BURY**
(subamendement op amendement nr. 8)

Art. 3

In de bepaling onder b), in het voorgestelde lid, de woorden "De schuldige" vervangen door het woord "Hij".

VERANTWOORDING

Boek 2 van het Strafwetboek behelst de misdrijven en hun bestraffing in het bijzonder.

Het is de rechtbank die finaal moet oordelen of er aan de kwalificatie(s) van een bepaald misdrijf is voldaan, en desgevallend remediërend en/of sanctionerend zal optreden. De rechtbank dient zich dus uit te spreken over schuld en onschuld.

In die optiek is het niet aan de wetgever om hierop vooruit te lopen.

De wetgever bepaalt objectief de tenlastelegging en de kwalificaties waaraan een misdrijf dient te voldoen om als misdrijf aanmerking te komen.

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)

N° 15 DE MMES **DILLEN ET BURY**
(Sous-amendement à l'amendement n° 8)

Art. 3

Dans le b), dans l'alinéa proposé, remplacer les mots "par intention méchante ou économique" par les mots "avec un dol spécial ou dans un but financier".

JUSTIFICATION

La subdivision classique de l'infraction, retenue lors de l'élaboration du Code pénal, scinde l'infraction en deux éléments constitutifs: un élément matériel et un élément moral.

En outre, un autre élément constitutif, à savoir "le caractère illégal", est également parfois pris en considération.

L'élément moral peut être le dol (l'intention) ou la négligence.

La doctrine ne distingue différents degrés de dol qu'en fonction de la spécificité du dol. C'est ainsi que l'on parle de dol général, de dol spécial et de dol spécial spécifique.

La notion de "dol économique" n'existe toutefois pas dans notre droit pénal.

Nr. 15 VAN DE DAMES **DILLEN EN BURY**
(subamendement op amendement nr. 8)

Art. 3

In de bepaling onder b) , in het voorgestelde lid, de woorden "kwaadwillig of geldelijk opzet" vervangen door de woorden "bijzonder opzet of uit financieel oogmerk".

VERANTWOORDING

De "klassieke" opdeling van het misdrijf die bij het opstellen van het Strafwetboek werd aangenomen splitst het misdrijf op in twee bestanddelen: een materieel element en een moreel element.

Verder wordt er soms ook nog een ander constitutief bestanddeel in aanmerking genomen, namelijk de wederrechtelijkheid.

Het moreel element kan bestaan uit opzet of onachtzaamheid.

De rechtsleer onderscheidt slechts verschillende graden van opzet naargelang de specificiteit van het opzet. Zo is er sprake van algemeen, bijzonder en gans bijzonder opzet.

Van een "geldelijk opzet" is evenwel geen sprake in ons strafrecht.

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)

N° 16 DE MMES DILLEN ET BURY

(sous-amendement à l'amendement n° 8)

Art. 3

Dans le c), dans le paragraphe 2 proposé, insérer les mots “, après avoir personnellement pris connaissance de l’ordonnance rendue,” après les mots “celui qui”.

JUSTIFICATION

L'amendement n° 8 de Mme Matz et M. Crombez propose de remplacer, dans le 3° de la proposition de loi, le paragraphe 2 par ce qui suit:

“§ 2. Sans préjudice d’une éventuelle condamnation comme coauteur ou complice pour les infractions visées au paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, sera puni d’une amende de 200 euros à 15 000 euros celui qui ne respectera pas l’ordonnance du Président du tribunal de première instance de retirer les contenus visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°.”

La formulation choisie implique que la personne à charge de laquelle l’ordonnance a été rendue par le président du tribunal de première instance peut être sanctionnée dès le moment du prononcé de l’ordonnance, et donc même sans qu’elle ait la moindre connaissance du contenu de l’ordonnance.

Il convient dès lors de modifier la disposition précitée afin d’indiquer que la sanction en question ne peut prendre cours qu’après que la personne à charge de laquelle l’ordonnance a été rendue a pris connaissance du contenu de l’ordonnance, ce qui peut être établi de manière incontestable par la signification.

Compte tenu de la gravité et de l’impact des faits, on pourrait fixer la prise de cours de l’incrimination à six heures après la prise de connaissance, par la personne concernée, de l’ordonnance rendue.

Nr. 16 VAN DE DAMES DILLEN EN BURY

(subamendement amendement nr. 8)

Art. 3

In de bepaling onder c), in de voorgestelde paragraaf 2, na de woorden “hij die” de woorden “na persoonlijke kennisname van de tussengekomen beschikking” invoegen.

VERANTWOORDING

In amendement nr. 8 van mevrouw Matz en de heer Crombez wordt voorgesteld in het bepaalde onder 3° van het wetsvoorstel § 2 te vervangen als volgt:

“§ 2. Onverminderd een eventuele veroordeling als mededader of medeplichtige voor de misdrijven bedoeld in § 1, eerste lid, 2° wordt met een geldboete van 200 euro tot 15 000 euro gestraft, hij die geen gevolg geeft aan de beschikking van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg tot het verwijderen van de inhoud bedoeld in § 1, eerste lid, 2°.”

Op basis van de voornoemde gekozen bewoordingen impliceert dit dat diegene tegen wie de beschikking door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg zou zijn gewezen, deze reeds kan worden gesanctioneerd vanaf het moment van uitspraak van de beschikking, en dus zelf zonder dat de persoon in kwestie ook maar enige kennis zou hebben van de inhoud van de beschikking.

Voornoemde bepaling dient derhalve in die zin te worden aangepast dat de sanctie waarvan sprake slechts aanvang kan nemen nadat de persoon tegen wie de beschikking is gewezen kennis heeft genomen van de inhoud van de beschikking, wat ontegensprekelijk kan blijken uit de betekening ervan.

Gelet op de ernst en de impact van de feiten zou de aanvang van de strafbaarstelling kunnen worden bepaald op zes uur na de persoonlijke kennisname van de tussengekomen beschikking.

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)

N° 17 DE MMES DILLEN ET BURY

(sous-amendement à l'amendement n° 9)

Art. 4 (*nouveau*)

Dans le 7° proposé, supprimer les mots “, au plus tard dans les six heures de la signification de l’ordonnance”.

JUSTIFICATION

Rien ne s’oppose légalement à ce que l’on permette au président du tribunal de première instance d’ordonner le retrait immédiat de l’enregistrement visé à l’article 371/1, § 1er, alinéa 1er, 2°, par le diffuseur, l’opérateur ou toute autre personne éditant un service de communication au public en ligne.

La question se pose toutefois de savoir s’il appartient au législateur de limiter le pouvoir d’appréciation du président du tribunal de première instance à l’égard de l’appréciation du litige dont il est saisi.

Nous visons, en particulier, les mots “au plus tard dans les six heures de la signification de l’ordonnance”.

Compte tenu de ce qui précède, il serait préférable de ne pas inscrire ces mots dans le nouvel article 4 (du Code judiciaire) proposé, et d’incorporer ce passage dans le Code pénal (comme le prévoit déjà l’amendement n° 16).

En pratique, cela signifierait que le président du tribunal de première instance pourrait ordonner le retrait immédiat des enregistrements litigieux, et qu’en application de l’amendement n° 16, l’intéressé pourrait être sanctionné plus lourdement en cas de non-exécution de l’ordonnance dans un délai de six heures après la notification personnelle de l’ordonnance rendue.

Nr. 17 VAN DE DAMES DILLEN EN BURY

(subamendement op amendement nr. 9)

Art. 4 (*nieuw*)

In de voorgestelde bepaling onder 7°, de woorden “uiterlijk binnen zes uur na de betekening van de beschikking” weglaten.

VERANTWOORDING

Er is geen juridisch bezwaar dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg de mogelijkheid wordt geboden om te bevelen dat de opname bedoeld in artikel 371/1, § 1, eerste lid, 2°, door de verspreider, de operator of éénieder die een tot het publiek gerichte online communicatiedienst beheert, onmiddellijk kan worden weggehaald.

De vraag stelt zich evenwel of het aan de wetgever is om de beoordelingsvrijheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te beperken in de beoordeling van het geschil dat hem wordt voorgelegd.

In het bijzonder wordt verwezen naar de “uiterlijk binnen zes uur na betekening van de beschikking”.

Het zou in die optiek gepaster voorkomen om voormelde zinsnede weg te laten uit het voorgestelde nieuwe artikel 4 (gerechtelijk wetboek), en deze te incorporeren in het strafwetboek (zoals reeds uitgewerkt in amendement nr. 16)

In de praktijk zou het er dan op neerkomen dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg zou kunnen bevelen dat de kwestieuze opnames onmiddellijk dienen te worden verwijderd, en bij toepassing van amendement 16, de betrokkene bijkomend kan worden gestraft indien hij de beschikking niet uitvoert binnen de zes uur na de persoonlijke kennisname van de tussengekomen beschikking.

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)

N° 18 DE MMES ZANCHETTA ET ÖZEN

Art. 3.

Au 3°, compléter le paragraphe 4 proposé par l'alinéa suivant:

“Il n’y a pas d’autorisation ou d’accord possible lorsque la victime est âgée de moins de 16 ans.”

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à prévoir qu’il n’existe pas de consentement possible de la victime âgée de moins de 16 ans lorsqu’il y a diffusion d’images sexuelles qui la concernent.

En effet, le texte ne prévoit actuellement pas de distinction selon l’âge de la victime et il y a lieu de régler expressément cette question de consentement, comme le signale à juste titre *avocats.be*.

Le Code pénal fait déjà cette distinction concernant le viol et l’attentat à la pudeur, Il ne peut en effet, pas y avoir de consentement d’un mineur de moins de 16 ans en ce qui concerne l’attentat à la pudeur et d’un mineur de moins de 14 ans en ce qui concerne le viol.

Or, précisément, la question de la valeur du consentement est également importante dans ce type de cas concernant la diffusion d’images sexuelles. Il paraît difficile pour un juge de décider s’il y a eu une “autorisation” (pour l’infraction visée à l’article 371/1 de diffusion d’images sexuelles) ou un “accord” (pour la circonstance aggravante tel que proposé par l’article 3, § 2 de la proposition de loi) lorsque la victime est mineure. .

Un mineur de moins de 16 ans ne peut en effet pas cerner pleinement les conséquences et les dangers liés à la diffusion d’images sexuelles le concernant. En outre, il sera également difficile d’envisager la question du libre arbitre d’une victime de moins de 16 ans quant à l’emprise dont elle peut faire l’objet.

Ainsi, nous pensons que la condition d’avoir atteint l’âge de 16 ans pour consentir à une diffusion d’image sexuelle

Nr. 18 VAN DE DAMES ZANCHETTA EN ÖZEN

Art. 3.

In 3°, de voorgestelde paragraaf 4 aanvullen met het volgende lid:

“Wanneer het slachtoffer jonger is dan 16 jaar, is het uitgesloten dat die persoon toestemming of instemming heeft gegeven.”

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd te bepalen dat indien seksueel geladen beelden worden verspreid waarop een –16-jarige voorkomt, het uitgesloten is dat het slachtoffer toestemming voor de verspreiding van die beelden heeft kunnen geven.

Thans voorziet het wetsvoorstel immers niet in een onderscheid naargelang de leeftijd van het slachtoffer; zoals *avocats.be* terecht opmerkt, dient het aspect “toestemming” uitdrukkelijk te worden geregeld.

Nu al wordt in het Strafwetboek een onderscheid in leeftijd gemaakt in verband met verkrachting dan wel aanranding van de eerbaarheid: een minderjarige jonger dan 16 jaar kan niet instemmen met aanranding van de eerbaarheid, en een minderjarige jonger dan 14 jaar kan niet instemmen met verkrachting.

Bij verspreiding van seksueel geladen beelden heeft echter ook net het aspect “toestemming” belang. Wanneer het slachtoffer minderjarig is, kan het voor de rechter moeilijk zijn om in te schatten of sprake was van “toestemming” voor het in artikel 371/1 bedoelde misdrijf (‘verspreiding van seksueel geladen beelden’), dan wel “instemming” met de door artikel 3, § 2, van het wetsvoorstel in uitzicht gestelde verzwarende omstandigheid.

Een minderjarige jonger dan 16 jaar kan immers niet ten volle vatten wat de gevolgen en de gevaren zijn van de verspreiding van seksueel geladen beelden waarop hij/zij te zien is. Voorts is het ook moeilijk in te schatten in welke mate een slachtoffer jonger dan 16 jaar uit vrije wil heeft gehandeld, gelet op de greep die iemand op dat slachtoffer kan hebben.

Wij vinden derhalve dat de wettelijke regeling moet voorzien in de leeftijdsgrens van 16 jaar als voorwaarde om

constitue une limite qui, comme prévu pour l'attentat à la pudeur doit être prévue par le dispositif légal.

Laurence ZANCHETTA (PS)
Özlem ÖZEN (PS)

toestemming te kunnen geven voor de verspreiding van seksueel geladen beelden, dezelfde leeftijdsgrens dus als die welke geldt inzake aanranding van de eerbaarheid.